

Teknas politikkdokument om skole

Vedtatt av Teknas hovedstyre 23.04.2015

1 Teknas politikkdokument om skole

2 Tekna mener at:

- 3 • En solid offentlig fellesskole legger grunnlaget for en likeverdig utdanning av høy kvalitet.
- 4 Private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement.
- 5 • Egne realfagsgymnas løser ikke alene realfagsutfordringene i norsk skole og samfunn. Tekna
- 6 er positiv til at offentlige skoler utvikler en tydeligere *realfagsprofil* i tett samarbeid og
- 7 kontakt med universitets- og høgskolemiljøer, samt næringslivet.
- 8 • Å *forstå naturen* bør defineres som en gjennomgående, grunnleggende ferdighet i
- 9 læreplanene.
- 10 • Universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studieforberedende fag, og
- 11 foretrukket på ungdomstrinnet.
- 12 • Mer fleksibilitet og nytenkning rundt farbare veier inn i en vellykket lærerkarriere er
- 13 nødvendig. Flere med mastergrad bør ansettes som lærere på vilkår av at de tar pedagogisk
- 14 utdanning.
- 15 • Lønn må brukes som et personalpolitisk virkemiddel for å rekruttere og beholde kompetanse.
- 16 • Lærere skal ha mulighet til å utvikle kvaliteten i undervisningen systematisk over tid.
- 17 • Tett oppfølging og tidlig innsats er viktig for å forhindre frafall.
- 18 • Praktisk-estetiske fag må styrkes i skolen for å fremme læringsmiljøet og stimulere til
- 19 innovasjon og kreativitet.
- 20 • Internasjonale tester som PISA og TIMSS gir informasjon som er viktig for deler av
- 21 kvalitetsarbeidet i skolen, men ikke for alt.

23 Verdier og prinsipper til grunn for Teknas skolepolitikk

24 Tekna skal fremme rekruttering, utdanning, forskning og utvikling innen teknisk-
25 naturvitenskapelige fagområder og skape verdier for samfunnet gjennom teknisk-
26 naturvitenskapelig innsats. Grunnlaget legges i en solid offentlig skole som ivaretar bredden av
27 fag, barn og unges rettigheter til tilpasset opplæring og samfunnets demokratiske og etiske
28 verdigrunnlag. Tekna mener at private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement, så sant
29 offentlige tilskudd og skolepenger kommer elevene til gode.

31 Barn og unge skal få et best mulig faglig og sosialt utgangspunkt for videre utdanning og
32 deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Deres kompetanse vil forme framtiden og vår evne til å sikre
33 en bærekraftig verden. Tekna mener at å *forstå naturen* bør defineres som en gjennomgående,
34 grunnleggende ferdighet i læreplanene. Naturforståelse er en forutsetning for å skape bevissthet
35 om samspillet mellom økonomi, økologi og teknologi.

37 Tekna mener at skolen i større grad må stimulere til tverrfaglighet og kreativitet og møte den
38 enkelte elev med høye, men realistiske krav og positive forventninger til mestring. Tekna arbeider
39 særlig med å styrke realfagene og teknologi som en viktig del av helheten som den offentlige
40 skolen skal ivareta. Tekna er positiv til at offentlige skoler utvikler en tydeligere *realfagsprofil* i
41 tett samarbeid og kontakt med universitets- og høgskolemiljøer, samt næringslivet.

43 Kvalitet i utdanningen

44 Tekna ønsker høy kvalitet i utdanningen. Arbeidsmåter og innholdet i skolen må ha som formål å
45 gi elevene best og bredest mulig læring. Tekna mener at kunnskap som krever tid og modning må
46 starte så tidlig som mulig. Tekna mener derfor at opplæringen i algebra må starte tidligere på
47 barnetrinnet. Tekna mener det er viktig å satse på mer praktisk anvendelse av kunnskap i
48 undervisningen, og særlig i matematikkfaget.

49 Tekna mener at skolen må stimulere til mer kreativ og tverrfaglig læring. Det er behov for å styrke
50 også de praktisk-estetiske fagene for å skape kreative læringsmiljø og tverrfaglige læringskulturer.
51 Tekna mener at kvalitet i skolen fordrer:

52

53 *Solid fagkompetanse hos lærerne*

54 Tekna mener at universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studiespesialiserende fag,
55 og foretrukket på ungdomstrinnet. Faglig sterke og engasjerte lærere med høye, men realistiske
56 forventninger til elevene er viktig for deres motivasjon, læring og mestring. Lærernes faglige og
57 didaktiske kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring. Tekna mener at lærere
58 skal ha 60 relevante studiepoeng for å kunne undervise i et fag. I videregående bør hovedregelen
59 være minimum 120 studiepoeng i ett fag og 60 studiepoeng i andre undervisningsfag.

60

61 Tekna mener det må bli flere farbare veier inn i læreryrket. Teknologer og realister bør få fast
62 ansettelse som lærer på vilkår av at de tar pedagogisk utdanning innen tre år, slik det gjøres for
63 lærere på yrkesfag. Tekna mener at opptakskravene til praktisk-pedagogisk utdanning må endres
64 slik at søkere med stort innslag av anvendt matematikk i utdanningen lettere kan tas opp enn i dag.
65 Rigide opptakskrav kan være til hinder for at blant annet sivilingeniører velger læreryrket.
66 Tekna mener at lærere må ha gode rammevilkår og tillit som leder av undervisningen. Det er
67 nødvendig for å rekruttere og beholde lærere med solid fagkompetanse.

68

69 *Variasjon i læringsarenaer og undervisningsopplegg*

70 Tekna mener at skole og arbeidsliv må styrke samarbeidet for å utvide antall læringsarenaer i alle
71 fag. Skolen må samhandle tettere med samfunnet rundt. Tekna mener at flere eksterne
72 ressurspersoner og rollemodeller vil bidra til å gjøre undervisningen mer relevant både for lærere
73 og elever. Barn og unge må få anvende mest mulig av kunnskapen i praksis. Tekna mener at
74 særlig undervisning i naturfagene må ut av skolebygget og at elever får se og oppleve hva
75 realfagskompetanse kan brukes til.

76

77 *Fokus på vurdering for læring – gode læreprosesser*

78 Tekna mener at det nasjonale arbeidet med skolens vurderingspraksis er viktig. Det er nødvendig
79 å utvikle lærerkollegier som lokalt diskuterer, lærer av erfaringer og velger vurderingsverktøy ut
80 fra faglige begrunnelser.

81

82 Tekna mener at skolens ledelse har ansvar for å sikre at lærerne har kompetanse til å vurdere
83 elevenes læring, samt egen og kollegers undervisning fortløpende og på en god måte.
84 Tekna mener at lærere skal kunne fokusere på kjerneoppgavene sine. Kommunale myndigheter
85 må derfor være forsiktig med å bruke sin styringsrett til å innføre «tidstyver» som skriftlig
86 rapportering og bruk av bestemte verktøy og prosedyrer ut over det som følger av lov og forskrift.
87 Utvikling av kvalitet i undervisningen må skje systematisk og over tid. Resultater fra nasjonale
88 prøver og internasjonale tester som PISA og TIMSS gir nyttig informasjon om deler av elevenes
89 læring, men kan ikke brukes som målestokk på skolens kvalitet alene.

90

91 *God ledelse av lærende fellesskap*

92 Tekna mener at kvalitet i skolen er avhengig av god ledelse som bygger på aktiv medvirkning og
93 bidrar til gjensidig tillit. Tydelig skoleledelse bidrar til at lærerkollegiet deler erfaring og
94 kunnskap og utvikler skolen til en lærende arbeidsplass. Tekna mener at god skoleledelse har
95 fokus på læringsarbeidet, bygger opp positive holdninger til kollegial læring og legger til rette for å
96 diskutere

97 egen praksis og ny forskning. Skoleledelsen må ha handlingsrom og kontroll over egne ressurser.
98 Tekna mener at myndighetene må satse mer på kompetanseheving blant skoleledere og skoleeiere.
99

100 *Et system for systematisk etter- og videreutdanning*

101 Tekna mener at lærere på alle nivåer skal ha rett og plikt til faglig etter- og videreutdanning. Dette
102 fordrer god personalledelse og kartlegging av kompetansebehov. Tekna mener det er behov for å
103 utvikle bedre og mer relevante etter- og videreutdanningstilbud for lærere og at retten og plikten
104 må følges opp med reelle muligheter til å delta i etter- og videreutdanning.
105 Det må være mulig å avansere faglig i skolen, få mer faglig ansvar og forfremmelser som lærer.
106 Det betyr at det må utvikles alternative faglige karriereveier for å differensiere mellom læreres
107 oppgaver og kompetanse.

108

109 **Samspill om utdanning**

110 Tekna mener at tett oppfølging og tidlig innsats er viktig for å forhindre frafall. Det fordrer et
111 bedre koordinert skolesystem og et godt integrert støtteapparat slik at elever ikke faller mellom
112 ulike stoler. Tekna mener at tett samarbeid mellom skoler og skoleeiere, særlig ved overgang fra
113 ungdomsskole til videregående er viktig og at støtteapparatet bør være i nær tilknytning til skolen
114 eller samlokalisert.

115

116 *Et løft for rådgivingstjenesten*

117 Tekna mener at rådgivingstjenesten må bygges ut og styrkes. Det er behov for høyere og
118 tydeligere kompetansekrav for tilsetning i en rådgiverstilling. Det må differensieres tydeligere
119 mellom stillinger som sosialpedagogiske rådgivere og yrkes-/studierådgivere. Tekna mener at
120 også rådgivere skal ha rett og plikt til etter- og videreutdanning. Rådgivingsinnsatsen må styrkes
121 vesentlig.

122

123 *Andre yrkesgrupper inn i skolen*

124 Tekna mener at flere yrkesgrupper må sterkere inn i skolen slik at lærere og skoleledere får
125 frigjort mer tid til kjerneoppgavene sine. Det er for eksempel behov for flere kontoransatte, IKT-
126 personell, sosialpedagoger, spesialpedagoger, helsesøster og vaktmestre.

127

128 *Elevenes kompetanse*

129 Tekna mener at å sende elever fra ungdomstrinnet til videregående med store kompetansehull
130 bidrar til å forringe utdanningskvaliteten i videregående opplæring og øker risikoen for frafall.
131 Tekna mener at myndighetene må utrede mulige tiltak og ordninger for hvordan elever uten faglig
132 gode nok forutsetninger i enkeltfag skal klare overgangen fra ungdomsskole til videregående
133 opplæring.

134

135 Tekna mener det er viktig å opprettholde skillet mellom yrkesfaglig kompetanse og generell
136 studiekompetanse. Det er og skal være forskjell på kompetansen de ulike utdanningsprogrammene
137 leder fram til. En bedre rådgivingstjeneste vil kunne forhindre frafall som følge av feilvalg og
138 gjøre elevene mer bevisste på muligheter og krav videre.

139

140 *Økonomi*

141 Tekna mener at skolenes økonomi må bedres, slik at det blir lettere å gjennomføre ekskursjoner
142 og ha opplæring på andre arenaer uten å søke om særskilte prosjektmidler. Utstyr til
143 undervisningen, særlig i naturfagene, må bedres, slik at opplæringen i større grad kan muliggjøre
144 praktiske eksperimenter.